

Loss of Innocence

Gál Patrik Sándor

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

Textiltervezés szak, öltöző- és mintatervezés specializáció

Témavezető: Balázs Viola, művésztanár

A „Loss of Innocence” című kollekcióm a tisztaság, ártatlanság és sebezhetőség elvesztésének folyamatát vizsgálja és a körülöttünk levő világ sokszor negatív jellemvonásait ábrázolja. Az ártatlanság elvesztése, mint téma, sokszínű és összetett érzelmi reakciókat vált ki, amelyek a kultúra, az irodalom, a művészetek, és a társadalmi tapasztalatok szinte minden aspektusában fellelhetők. Ezt a koncepciót különböző technikai és kreatív megközelítésekkel próbáltam megragadni, elsősorban a textil és anyagmanipuláció, valamint az égetés és a dekonstruált mintázatok által. Az öltöző- és a mintakollekcióm anyagkísérleteinek meghatározó anyaga a nátron-vízüveg volt, amely egy széles körben használt vegyület: elsősorban építőiparban, tűzálló anyagok gyártása során, textil- és fafeldolgozás során, valamint élelmiszeripari adalékanyagként alkalmaznak. A párhuzamosan futó tervezési és kivitelezési folyamataimban a vízüveg és textil kapcsolatának viszonya új, nem várt eredményeket mutatott, és így jutottam el oda, hogy tűzálló és mintaképző hatása mellett a keményítő képességét is adaptáljam különböző struktúrájú textileken. A sorozat kidolgozása során minden részletet a „Loss of Innocence” koncepció köré szerveztem. A cél az volt, hogy az ártatlanság elvesztésének vizuális megjelenítése ne csak az anyagok részeire bontásában, hanem a technikákban és a textíliák kezelésében is tükröződjön.

Az ártatlanság elvesztése az irodalom és a popkultúra időtlen motívuma, amely az éres fájdalmas aspektusaira, személyes és társadalmi traumákra reflektál. William Golding „A Legyek Ura” és Harper Lee „Ne bántsátok a feketerigót!” című műveiben a gyermeki tisztaság elvesztése a társadalmi normák szétesésével és az igazságtalansággal való szembesülés által jelenik meg. A popkultúrában a téma generációs konfliktusokon, veszteségeken és belső konfliktusokon keresztül kerül előtérbe. Az én munkám e narratívát textiltechnológiai kísérletekkel és művészeti inspirációk alapján dolgozza fel. Az általam alkalmazott eljárások, mint a batik technika vagy a vízüveges keményítés, a tisztaság és a törekenység vizuális reprezentációját célozzák, miközben az anyagok és textúrák rétegzettsége az ártatlanság elvesztésének bonyolult érzelmi és esztétikai folyamatát tükrözi. Ezen technológiák és

anyagkísérletek segítségével egy olyan univerzumot hozok létre, amely nemcsak a veszteség fájdalmát, hanem annak transzformatív, alkotó erejét is bemutatja. Az egész projekt célja egy olyan kísérleti textil- és öltözék kollekció létrehozása volt, amely nem csak vizuálisan, hanem tartalmilag és érzelmileg is mélyebb rétegeket hordoz. Az elkészült kollekció nem csupán az idő múlásával kapcsolatos asszociációkat, hanem a személyes pozitív és negatív emlékek rétegzettségét is megjelenítette. A projekt számomra nemcsak tervezési folyamat volt, hanem egyfajta öngyógyító tapasztalat is, amely lehetővé tette, hogy a saját traumáimat és emlékeimet vizsgáljam meg a textil anyagszerűségén keresztül. A munka során a textilképző technikák komplex rendszerét alkalmaztam: gépi és kézi öltésekkel alakítottam ki a struktúrákat, miközben a mintázatok létrehozása érdekében többféle textílfestési eljárást ötvöztem.

A kollekció kísérleteken keresztül próbálja vizuálisan megjeleníteni a traumák rétegeinek és lenyomatainak komplexitását. Dekonstruktív égetéssel eljárásokat alkalmaztam, melyek során az anyagokra gyakorolt hatásokat vizsgáltam. E módszerek szándékos kettősségét kihasználva kombináltam a véletlenszerűség spontaneitását és a tudatos kontroll lehetőségeit. Például kutattam, hogyan reagálnak a szintetikus és természetes alapanyagok, illetve a varratok a fizikai és kémiai roncsoló folyamatokra, ezzel feltárva az eltérő anyagminőségek közötti kölcsönhatásokat. Ezzel a megközelítéssel a trauma és az emlékek sokrétegűségét és összetettségét kívántam megragadni, különös tekintettel a maradandó nyomokra. A kivitelezés során központi szerepet kapott a kockás mintázat, melyet az égetéssel roncsoló módszerrel értem el. Az eljárások során a nátrium-szilikát (vázüveg) hőálló tulajdonságait alkalmaztam, amellyel tovább finomítottam a minták struktúráját. Emlékképeket szublimációs transzfernyomással vittem fel az anyagra, melyek torzított személyes fotókon alapultak. Ezek az emlékek roncsolódnak vagy kiemelkednek az anyagon, attól függően, hogy milyen minőséget társítok az egyes emlékekhez. Az elkészült darabok mérete 30x30 cm, rétegzett szerkezetük és törékenyséjük pedig szimbolikusan utal az emberi lélek sebezhetőségére és összetettségére.

Az öltözék kollekcióm és az ahhoz kapcsolódó anyagkísérletek kiindulópontját a nátron-vázüveg rendkívüli tulajdonságai adták, amelyek lehetővé tették a textíliák keményítését. A vázüveg által biztosított stabilitás és merevség lehetőséget nyújtott arra, hogy a textíliákban megjelenítsem az ártatlanság elvesztésének folyamatát, amelyet a darabok rétegezése, mintázatai és strukturált formái szimbolizálnak. Ez a koncepció kettős üzenetet hordoz: egyrészt a textilanyagok fizikai védelmét és tartósságát jelképezi, másrészt az emberi lélek törékenységére és sebezhetőségére utal. A kollekció megtervezése során az organikus kockás

mintázatok váltak a központi vizuális elemmé. Ezeknek az inspirációját a csigaházak spirális formavilágából merítettem, amelyek nemcsak védelmi funkciót sugallnak, hanem az idő múlásának és az emlékek rétegeinek vizuális metaforáiként is szolgálnak. A csigaházak körkörös, rétegzett struktúrája egyfajta időtlenséget közvetít, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy az idő lenyomatai minden rétegen és minden emléken rajta hagyják nyomukat. A textilfelületek rétegzése és a minták torzítása lehetőséget adott arra, hogy vizuálisan megjelenítsem az emlékek és traumák sokrétegűségét, valamint azok idővel bekövetkező transzformációját.

A tervezés kezdetén mélyebb kulturális és történelmi összefüggések után kutattam, amelyek táplálták a tervezés szimbolikus rétegét. Különösen inspiráltak a középkori kódexek miniatúrái, amelyekben a csigák és lovagok harcainak ábrázolásai egyedi jelentéstartalommal bírtak. Ezek az ábrázolások számos szinten összefüggéseket teremtettek: megjelenítették a középkorban a női szexualitással kapcsolatos ambivalens megítélést, a társadalmi osztályok közötti szakadékokat, valamint az idő múlásával bekövetkező társadalmi és kulturális változásokat. E paradigmaváltások, amelyek az ártatlanság elvesztését is magukban hordozták, jelentős inspirációként szolgáltak a kollekció esztétikájához és narratívájához. A középkori ikonográfia modern textilalkotással való egyesítésére törekedtem, hogy egy kortárs, mégis történeti mélységekkel bíró kollekciót hozzak létre. A ruhadarabok többrétegű, kézzel festett struktúrákat kaptak, amelyek a gótikus öltözködés absztrahált elemeit idézik. E struktúrák megteremtéséhez különféle technikai eljárásokat használtam, mint például a batikolási technikák és a nátron-vízüveggel végzett felületkezelések. Ezek az eljárások egyszerre tették lehetővé a precíz, merev formák kialakítását és a lágyabb, organikus mintázatok létrehozását, amelyek harmonikusan ötvözték az anyag tartósságát és törékenységet. A kutatás és a tervezés során mélyen foglalkoztatott az emberi sebezhetőség és a védelem szükséglete közötti ellentét, amelyet a textíliák strukturális és vizuális megoldásaiban igyekeztem megjeleníteni. A kollekció darabjai nemcsak ruhadarabokként értelmezhetők, hanem szimbolikus hordozókként is, amelyek az idő, az emlékek és az emberi kapcsolatok rétegzettségét és komplexitását tükrözik. A rétegek egymásra építése és a dekonstruált felületkezelés a középkori páncélzatok merevségére és védelmi szerepére utal, valamint a csigaházak spirális, szoborszerű formavilágát imitálja. Az anyagok rétegzésével és manipulálásával olyan vizuális elemeket alkottam meg, amelyek a csigaházak szerkezetéhez hasonlóan védelmet és biztonságot sugároznak, de ugyanakkor az anyag textúrái és formái az emberi sérülékenységet, sebezhetőséget is szimbolizálják.

Az öltözékek létrehozásában központi szerepet játszott a zero waste (hulladékmentes) technika alkalmazása. Ez a technológia lehetővé tette, hogy a textilanyag teljes felületét kihasználva minimalizáljam a szabási maradékokat, ezzel fenntarthatóbbá téve az alkotási folyamatot. A zero waste megközelítés szimbolikus jelentéssel is bírt a kollekcióban: a textildarabok megmaradt részleteinek visszaillesztésével egyfajta vizuális és fogalmi kapcsolatot teremtettem a múltban szerzett traumák maradványaival. Az anyagmaradékok ismételt felhasználásával és rétegezésével a múlt fájdalmas lenyomatai is megjelennek a darabokon, mintha a ruha hordozná és konzerválná a viselő lelki örökségét.

A „Loss of Innocence” kollekcióm tervezési folyamatában a batikolási technikák és a varrás nélküli ragasztás vízüveggel való alkalmazása különleges vizuális és textúrált hatásokat eredményezett. A batikolás segítségével organikus, foltos mintákat hoztam létre, amelyek az anyag felületén lágyan terjednek szét, így fokozatosan építve fel a tónusokat és a színmélységeket. Ezzel a rétegzett megjelenéssel a kollekció darabjai természetes, elmosódott mintákat nyertek, amelyek az ártatlanság fokozatos elvesztését tükrözik. Emellett a vízüveggel történő ragasztás révén varrás nélküli kapcsolódási pontokat értem el, amelyek egyszerre teszik lehetővé a textíliák merevítését és a pontos, precíz illesztéseket. Ez a technika nem csupán fokozza az anyag tartósságát és stabilitását, hanem finom utalásokat tesz a hagyományos varrási eljárások átlépésére és az innovatív, modern anyagkezelésre, amely a kollekcióm egyediségét és kortárs szemléletét tükrözi. A kollekcióban a ruhák egyedi, feszített merevítésű eljárással nyerték el végső struktúrájukat, amely az anyag textúrájának és formájának különleges kiterjesztésére adott lehetőséget. A merevítés során a textileket feszített állapotban kezeltem, ami megakadályozta az anyag gyűrődését és biztosította az egyenletes felületi tartást. Ez a technika különösen fontos szerepet játszott a kollekció alapvető vizuális üzenetének közvetítésében, hiszen a feszes anyagok a belső feszültségeket és a védelemre való igényt szimbolizálják. Az egyes darabok így egyfajta szoborszerű hatást kaptak, ahol a feszítés révén az anyag merevsége és ridegsége kiemeli a kollekció tematikáját: a védettségre, de egyúttal sebezhetőségre utaló jelleget.

A kollekció végterméke egy olyan öltözéksorozat, amelyben a csigaházak és a gótikus öltözködés motívumai egyaránt szerepet kapnak, a fizikai és érzelmi védettséget megjelenítve. Az egyes darabok kialakítása során alkalmazott rétegezés, textúrák és anyagmanipulációk lehetőséget adtak arra, hogy a középkori szimbolika és a modern textiltechnológia ötvöződjön, olyan összetett, szoborszerű struktúrákat hozva létre, amelyek egyszerre mutatják be az emberi lélek védelmi mechanizmusait és a múlt fájdalmának lenyomatait.

A tervezett kollekcióból 4 darab került kivitelezésre, felhasználva a kísérletezés során megfigyelt tulajdonságokat. Az elsőnél feszítve keményítettem az amorf formára szabott textileket, a varrásszélességeken pedig a vízüveg ragasztó hatását alkalmaztam. A keményítési folyamat előtt a nyers textileket shibori batikolási eljárással színeztem, annak érdekében, hogy megjelenítsem az organikus kockás mintázatot. A csigaház absztrahált textilszobra alatt egy alapruha található, amely a gótikus öltözékek szabásvonalaiból inspirálódott, azokat átalakítva pedig, egy modernebb sziluettű öltözék jött létre. A második öltözéknél a zero waste technikát alkalmaztam, amely lehetővé tette a szabászati hulladék minimalizálását, ezzel is figyelve a körülöttünk levő hulladék mennyiségének csökkentésére. A felső rész egy moduláris rendszer, melynek köszönhetően az alkatrészek a térben szabadon változtathatók, ezzel is lehetőséget adva a viselő számára a személyre szabásra. A középső rétegnél az anyag lassú égését alkalmaztam, színlehuzó festékkel távolítottam el a textil alapszínét. A nadrág esetében a hulladékból farzsebeket készítettem, és egy olyan technológiát dolgoztam ki a záródásra, melynek eredményeként a nadrág mondhatni az összes testalkatra képes illeszkedni. A harmadik kivitelezett darab esetében a textil struktúrájával is szerettem volna foglalkozni. Halászhálóra emlékeztető struktúrát hoztam létre, amit kikeményítettem. A folyamat eredményeként létrejött egy olyan térbeli objektum, ami a struktúrájából adódóan képes magához kapcsolódni, így egy komplex rendszert kialakítani, ami megoldást jelenthet a záródási rendszerek elhagyására. Az öltözékhez tartozik még egy kézzel festett panelekkel ellátott klasszikus szabású nadrág, ahol a színezett alkatrészek tetszőlegesen felhelyezhetők a nadrágra, szintén lehetőséget kínálva a variálhatóságra. Az utolsó darabnál is a modularitást vizsgáltam. Az elkészült darabok szinte páncélszerűen veszik körbe a viselő testét, kívülről hegyes, szúrós felülettel rendelkeznek melyek a védelmet testesítik meg. Az öltözék kötelekkel záródik, ezzel utalva az inspirációra jellemző fűzős megoldásokra.

A „Loss of Innocence” kollekcióm során nemcsak technikai és anyagbeli kihívásokat oldottam meg, hanem vizuálisan jelenítettem meg személyes és univerzális érzelmi témákat. A projekt során felismertem, hogy a sebezhetőség és a traumák feldolgozása kreatív megoldásokkal és anyagkísérletekkel olyan tanulságokat hozhat felszínre, amelyek túlmutatnak a divaton, és az életünk részévé válnak. Minden darab egyedi műalkotásként történetet és emléket hordoz, amely arra ösztönöz, hogy felismerjük életünkben a védelmet és sérülékenységet, és a múlt terheit a fejlődés eszközévé alakítsuk.